

וזאת הברכה



טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

לסדר את הפרשה

לפניכם רשימת נושאי הפרשה בסדר מעורב, עליכם לסדרם מחדש לפי סדר ההתרחשויות בפרשה. כשתצליחו, תקבלו מהאותיות חלק מפסוק מהפרשה.

א. ברכות דן, נפתלי ואשר

א. ברכות בנימין ויוסף

ו. ברכת משה לישראל והזכרת מתן

התורה

י. משה רואה את א"י

י. ברכות ראובן ויהודה

מ. מעלות משה המיוחדות

ע. מיתת משה, קבורתו ואבל ישראל

ר. ברכות זבולון וגד

ש. דברי שבח להשי"ת ועמו

ת. ברכת שבט לוי

שאלה לשולחן השבת והחג

"האומר לאביו ולאמו לא ראיתיו"

מפרש רש"י: 'כשחטאו בעגל ואמרתו 'מי לה' אלי', נאספו אלי כל בני לוי, וצויתם להרוג את אבי אמו והוא מישראל, או את אחיו מאמו או בן בתו וכן עשו, ואי אפשר לפרש אביו ממש ואחיו מאביו וכן בניו ממש, שהרי לויים הם, ומשפט לוי לא חטא אחד מהם, שנאמר כל בני לוי.

ויש לבאר כיצד יבאר רש"י לפי זה את המילה 'ולאמו', הרי כתוב במדרש שהנשים לא השתתפו בחטא העגל?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"ויהי בישורון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל"

ישנם שלושה סוגים עיקריים של שלטון: מונרכיה: דהיינו שלטון של מלך יחיד שעל פיו לבדו מתנהלת המדינה כולה, שלטון של מועצה: קבוצה של אנשים שקובעים את ההחלטות לכל שאר האזרחים, דמוקרטיה: שהציבור הוא השולט והוא מחליט מי יעמוד בראשו לקבלת ההחלטות הציבוריות. ובפסוק זה נרמזו כולם: 'ויהי בישורון מלך' - מלך יחיד, 'בהתאסף ראשי עם' - מועצת שלטון, 'יחד שבטי ישראל' - דמוקרטיה שכל הציבור מחליט. ופסוק זה מגיע אחרי הפסוק: "תורה צוה לנו משה מורשה קהילת יעקב" שקודם כל התורה היא החוק העליון מעל כולם. (ליקוטי בשמים)



"ויקבר אתו בגי"

המשנה (אבות פ"ה מ"ז) כותבת: 'עשרה דברים נבראו בערב שבת בין השמשות, ואלו הן, פי הארץ, ופי הבאר, ופי האתון, והקשת, והמן, והמטה, והשמיר, והכתב, והמכתב, והלוחות. ויש אומרים, אף המזיקין, וקבורתו של משה, ואילו של אברהם אבינו. ויש אומרים, אף צבת בצבת עשויה'. ויש לבאר מדוע נכתבו הדברים בסדר הזה דווקא ולא כסדר ההשתמשות או ההופעה שלהם בכתובים. אלא, תחילה כתב את פי הארץ שהרי היא כבר קיבלה את דמו וגופו של הבל וזו הייתה הפעם הראשונה שהייתה בשימוש. ואחר כך נכתב פי הבאר מפני שינקה ממעינות גן עדן ונהרותיה. ונח קיבל לתיבה את החמור שממנה ברוח הקודש שממנה תצא אתונו של בלעם. ואח"כ הקשת כסדר, ומובא במדרשים שכשיצא נח מהתיבה לא היה לו מה לאכול והוריד לו הקב"ה מן למספר ימים, ולכן נכתב המן כאן, ואח"כ אף המטה שהיה בידי נח כמבואר במדרשים. ואחר כך יצא השמיר מן התיבה על ידי הדוכיפת ולבסוף הכתב והמכתב והלוחות שכולם מאותו העניין. (נחלת אבות)



"וללוי אמר תמיך ואוריך לאיש חסידך"

מוזכרים בפסוק האורים ותומים' שהיו בחושן שהיה על ליבו של הכהן הגדול, משבט לוי. ויש לבאר, מדוע בפסוק הסדר שונה מהנאמר בכל מקום: 'אורים ותומים', וכאן לפתע התומים קודמים לאורים? ויש לומר: א. לכן דקדק רש"י לומר: 'כלפי השכינה הוא מדבר', שהרי האורים זה עצם הארת אבני החושן, והתומים זה רוח הקודש לצרף האותיות. וכלפי שכינה ברור מראש מה כוונת הצירוף ולכן התומים ראשונים. (הגר"ח מוולאז'ין, וכ"כ השל"ה) ב. משה בא לייחס את אהרן לשבט לוי, ולגביו, התומים שהיו כנגד התבונה קודמים לאורים שהיו כנגד החכמה. (זאב יטרף) ג. הקדים את התומים להורות שאין אלו בלתי אלו, כי שניהם יחד שלמות העניין. (רבינו בחיי) ד. מתחילה זכו לתומים ואח"כ לאורים. (הגר"א) ה. סדר ההכנסה לחושן היה קודם אורים ואז תומים, אך התומים יותר חשובים והיו מלמעלה. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א 'שאלה לשולחן החג' תשפ"ה)

חזק חזק ונתחזק!



ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון:
052-7665775

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. גד שוכן כמו -
- ב. "שמים בעזרך"
- ג. משה אמר לבני לוי _ את מי שחטאו בעגל (רש"י)
- ד. "ברוך מרחיב _"
- ה. " _ ציווה לנו משה"
- ו. " _ בני ישראל את משה"
- ז. בהמה המוקרבת לקרבן מוסף בשמיני עצרת
- ח. "ישכון _ עליו"
- ט. מלך משבט יהודה
- י. "והם _ מנשה"
- י. "ויהי בישורון _"
- ל. " _ בשמן רגליו"
- ם. "בהם _ ינגח"
- ן. משבטי ישראל (5)
- ס. "לא כהתה עינו ולא _ לחה"
- ע. "נפתלי _ רצון"
- ף. ארצו הייתה מלאה כל טוב (רש"י)
- ץ. " _ מתנניים קמיו"
- ק. כינוי למשה בפרשה
- ר. " _ שורו הדר לו"
- ש. מילה נרדפת ליינ
- ת. "כי שם _ מחוקק ספון"

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. "מימינו _ למו"
- ב. "גור אריה יזנק מן ה _"
- ג. "וממגד _" (2)
- ד. "ים ו _ ירשה"
- ה. משם הופיע השי"ת במתן תורה
- ו. " _ ישראל בטח"
- ז. "שם יזבחו _"
- ח. "תומך ואורך לאיש _"
- ט. "ושפוני _ חול"
- י. "לבנימין אמר _ ד"
- כ. אותו ישימו על המזבח
- ל. אז ברך משה את ישראל
- מ. גיל משה רבינו בפטירתו
- נ. בהר זה נקבר משה רבינו
- ס. משם בא השי"ת במתן תורה
- ע. נאמר על משה שלא כהתה _
- פ. בצורה זו התנבא משה
- צ. משה ראה את ארץ ישראל עד _ שבדרום
- ק. היא לא נודעה, עד ליום הזה נעלמה
- ר. "והם _ אפרים"
- ש. משם השי"ת זרח
- ת. "ומ _ רובצת _"

ואלה שמות

"וזאת ליהודה"

כמה שמות היו ל'איסי בן יהודה', ומהם? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

מילה בפרשה

שלושה כפולות לפתרון,
האחת, שני ידיים לאחרון,
השניה, בסיס של זוג סיסמאות,
והאדום והשחור שלא בלילות.

לכבוד שמחת תורה

חידה קצת שונה...

בהצלחה!

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

מעשה בזמן שבית המקדש היה קיים חי בירושלים איש צדיק ששמו היה 'נחוניא חופר שיחין', הוא זכה לכינוי זה בזכות התעסקותו ודאגתו לעולי הרגלים שיהיה להם מים בבורות ובתעלות מים ('שיחין'). יום אחד, נפלה בתו לאחד מבורות המים שלא היו מכוסה באותה השעה. מיד באו והודיעו לרבי חנינא בן דוסא על האסון שארע לנחוניא ושיתפלל עבור בתו. כעבור שעה אמר להם רבי חנינא בן דוסא, שעדיין שלום לה ולא מתה במים, אלא עדיין ראוייה היא לחיות בתוך המים. וכן חזר ואמר בשעה השניה לשהותה בבור. בשעה השלישית, אמר להם רבי חנינא בן דוסא: כבר עלתה מן הבור. כשראו אותה בריאה ושלמה לאחר יציאתה מן הבור, שאלו אותה: 'מי העלך מן הבור?' אמרה להם: 'זכר של רחלים (אילו של יצחק) נזדמן לי בבור, וזקן אחד (אברהם אבינו) מנהיגו, והוא העלוני מן הבור!' תמחו כולם ושאלו את רבי חנינא בן דוסא: 'וכי נביא אתה שידעת שעלתה מן הבור?' אמר להם: 'לא נביא אנכי ולא בן נביא אנכי, אלא כך אמרתי בליבי: דבר שאותו צדיק (נחוניא) מצטער וטורח בו לחפור בורות לעולי רגלים, יכשל וינזק בו זרעו!'.
(ע"פ ב"ק נ.)

ושפני טמוני חול

וזאת הברכה

איך יתכן ברכה מברכות הנהנין, שמשתנה נוסח הברכה לפי העיתוי שבו מברכים?

* * * *

טמוני חול

יש לפרש את הברכה הזו שנזכה שישוּבו האניות מחוץ לארץ עם משא של חול כדי להכביד על האניה, מפני שלא יביאו משם סחורות, כי לא יחסר דבר בארץ. (אברבנאל)

* * * *

ש"מח זבולן בצאתך ויששכר באהליך"

ידוע עניין הסכם שותפות 'יששכר וזבולון' שחולקים בתורתו לעולם הבא. אמנם, אישה התומכת בבעלה בלימוד תורתו, לא גורעת משכרו מאומה, אלא הקב"ה נותן לה משלו את שכרה כראוי. (מהר"ש פרימו)

שעשועי דאורייתא

וזאת הברכה אשר ברך משה

באלו שלושה מקומות נוספים בתורה מברך משה את בנ"י?

* * * *

מצאו נא בפרשה:

1. חמישה שבטים שלא נזכר שם ד' בברכתם.
2. שם של מסכת בש"ס.
3. שבעה פסוקים שממתחילים באות ו' ומסתיימים באות ה' כשם הפרשה, וזאת הברכה.
4. שם של שכונה בירושלים.
5. אות המופיעה פעמיים ברצף. (12 תשובות)
6. את שמו של אחד מטעמי המקרא.

שגיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן הפרשה שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "עמים לך יקראו שם יזבחו זבחי צדק כי שפע ימים יינקו ושפני טמוני חול"

2. "ויקבר אתו בגי בארץ מואב מול בית פעור ולא ידע איש את מקום קברתו עד היום הזה"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איך יתכן מוקצה לעשרה ימים רצופים? - נוי סוכה בחול"ל שחל סוכות ביום חמישי ואז בשמיני עצרת ובשמינית תורה ובשבת שלאחריהן עדיין יש על הנוי סוכה דין מוקצה. (ע"פ מ"ב תרלח סק"ב) **לסדר את הפרשה** - ויתא ראשי ע"מ. **חידון א' ת'** - אש דת, בשן, גרש ירחים וגבעות עולם, דרום, הר פארן, וישכון, זבחי צדק, חסידיך, טמוני, ידיד, כליל, לפני מותו, מאה ועשרים, נבו, סיני, עינו, פנים אל פנים, צוער, קבורת משה, רבבות, שעיר למו, תהום תחת. **חידון א' ת' הפור** - לביא, רוכב, להרוג, השמד, תורה, ויבכו, עז, לבטח, יהושפט, אלפי, מלך, טובל, עמים, ראובן שמעון זבולון דן בנימין, נס, שבע, יוסף, מחץ, מחוקק, בכור, תירוש, חלקת. **ואלה שמות** - 'תנא הוא יוסף איש הוצל הוא יוסף הבבלי הוא איסי בן גור אריה הוא איסי בן יהודה הוא איסי בן גמליאל הוא איסי בן מהללאל ומה שמו איסי בן עקביה שמו' (פסחים ק"ג:) 'הוא יוסי הבבלי הוא יוסי בן יהודה הוא יוסי קטונתא ולמה נקרא שמו קטונתא? שהיה קטן חסידים'. (ירושלמי ב"ק פ"ג ה"ז) **שעשועי דאורייתא** - ויברך אותם משה" (שמות לט, מג). "ויצאו ויברכו את העם" (ויקרא ט, כג). "יוסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם" (דברים א, יא). 1. ראובן, זבולון, יששכר, דן, אשר. 2. "ולקדקד נזיר אחיו". 3. "וזאת ליהודה... תהיה", "וללוי אמר... מריבה", "ולנפתלי אמר... ירשה", "וימת שם... על פי ד'", "ויקבר אתו... היום הזה", "ומשה בן... נס לחה", "ויבכו בני ישראל... אבל משה", "ויהושע בן נון... משה". 4. מורשה. 5. חבב, בדד, יינקו, הככר, וללוי, ממגד, אתננה, חפף, מחקק, הררי, ליששכר, האתת. 6. "גרש". **מילה בסוכה** - הדר. "הוא ערך והגיה" - ההדיר = הדר, "בפאר ובנוי הודיע" - בהדר, "שאסר על כולם" - הדיר הנאה, "מי שגר בעולם" - הגר = הדר. **טמונות בפרשה** - 1. "חופף עליו כל היום" (לג"ב). 2. "שמח... באהליך" (לג"ב). 3. "וטובל בשמן רגלו" (לג"ב). 4. "כלביא שכן" (לג"ב). 5. "גור אריה" (לג"ב). 6. "לך נאה בשור יותר מכתפיו" (רש"י לג"ב). 7. "ובין כתפיו שכן" (לג"ב). 8. "מחץ מתנים" (לג"ב). 9. "ולא ידע איש את קבורתו" (לד"ו). 10. "וזאת הכיכר" (לד"ג). 11. "היד החזקה" (לד"ב). 12. "חזק חזק ונתחזק". 13. "באש שחורה על גבי אש לבנה" (רש"י לג"ב). 14. "ברזל ונחושת מנעלך" (לג"ב). 15. "ברוך מרחיב גד" (לג"ב). 16. "הים האחרון" (לד"ב). 17. "ועט הכיכר" - "ואת הככר" (לד"ג). 18. **טמונות בהפטר** - 1. "ספר התורה הזה" (ח). 2. "ולא ישמע את דבריך" (יח). 3. "הים הגדול מבוא השמש" (ד). 4. "ארץ החתים" (החיתים). 5. **שאלה לשלחן השבת שופטים** - שאלנו: כתב הרמב"ם (הלכות מלכים פ"ג ה"ג) שאם עבר המלך על הלאו והוסיף נשים, לוקה. ויש לבאר כיצד ילקוהו בבי"ד, והלא כל ישראל ובכללם שליח הבי"ד מצווים ביראת המלך, שהרי נדרש מהפסוק: "שום תשים עליך מלך" - שתהא אימתו עליך, וכמו שבן אינו יכול להלקות את אביו מחמת יראתו, כך גם אף אחד לא יוכל להלקות את המלך אף אם ירבה לו נשים? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. בי"ד ימנו גוי להלקותו. 2. אולי יהודה וישראל לא נצטוו לירא זה ממלכו של זה, ויוכלו להלקות את המלך השני. 3. כשכך הדין שצריך להלקותו, אזי הדבר מותר אף לישראל.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרמוזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חיזוקים והערות: ternunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה



טמונות בהפטרה

הפטרת וזאת הברכה "ויהי אחרי מות" (יהושע א' א' - יח')

© כל הזכויות שמורות לאהוד ביינ.



העלון מוקדש לע"נ ר' יהושע בן שלמה
ת.נ.צ.ב.ה

להקדשת העלון לכל מטרה, חייגו: 052-766-5775